

LADÁNYI ERIKA

A SZENVEDÉLYBETEGEKET ELLÁTÓ SZOCIÁLIS SZAKELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNYEK MUNKATÁRSAIRÓL

A 2004. év őszén teljes körű felmérést végeztünk a szenvedélybetegek szociális szakosított ellátását nyújtó intézményekben, azaz: a nappali ellátást, az átmeneti elhelyezést, az ápolást, gondozást nyújtó, valamint a rehabilitációs intézmények körében. A kutatásokat – pályázati keretből – az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium támogatta, és a Hajléktalanokért Közalapítvány a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet együttműködésével végezte.

A szenvedélybetegek szociális szakellátását nyújtó intézmények körében végzett felméréseink részeként – a Kapocs korábbi számaiban megjelent tanulmányokban szereplő kérdések mellett – az intézményekben dolgozó munkatársakra vonatkozóan külön kérdéscsoportot állítottunk össze. A válaszok alapján kapott eredményeket e tanulmány keretei között ismertetjük.

Azt kértük a kérdőívet kitöltő szakemberektől, hogy minden egyes munkatársukat tüntessék fel, függetlenül attól, hogy szakmai vagy nem szakmai munkatársról van szó, illetve függetlenül a munkatárs alkalmazásának módjától, valamint a hetente ledolgozott órák számától.

Az 1. táblázat arra vonatkozóan nyújt eligazítást, hogy a felmérésben szereplő *különböző típusú intézményekben összesen hány fő dolgozik*, s egyben azt is mutatja, hogy egy adott intézménytípusra vonatkozóan hányan válaszoltak a munkatársakat érintő kérdéseinkre.

1.

sz. táblázat

Az intézmények és a munkatársak száma és aránya intézménytípusonként

Az intézmény típusa	Az intézmények		Az intézményekben dolgozó munkatársak	
	száma	aránya (%)	száma	aránya (%)
nappali ellátást nyújtó	17	32,1	121	13,6
átmeneti elhelyezést nyújtó	5	9,4	40	4,5
ápolást, gondozást nyújtó	18	34,0	540	60,6
rehabilitációs	13	24,5	190	21,3
Összesen	53	100,0	891	100,0

Amint a táblázatból látható, a válaszadó intézményekben összesen – a szakmai és nem szakmai munkatársakat együtt véve – 891 fő dolgozik. Az összes munkatárs több mint fele (60,6%) szenvedélybetegek ápolást, gondozást nyújtó intézményében, egyötöde (21,3%) rehabilitációs intézményben, 13,6%-a nappali ellátást nyújtó intézményben, és 4,5%-a szenvedélybetegek átmeneti otthonában dolgozik.

A 2. táblázat segítségével tekintsük át a különböző intézményekben dolgozó *munkatársak nemek szerinti megoszlását*.

2.

sz. táblázat

Az intézményekben dolgozó munkatársak nemek szerinti megoszlása intézménytípusonként

Az intézmény típusa	Az intézményekben dolgozó férfiak		Az intézményekben dolgozó nők		Az intézményekben dolgozó munkatársak összesen	
	száma	aránya (%)	száma	aránya (%)	száma	aránya (%)
nappali ellátást nyújtó	42	34,7	79	65,3	121	100,0
átmeneti elhelyezést nyújtó	7	17,5	33	82,5	40	100,0
ápolást, gondozást nyújtó	127	23,5	413	76,5	540	100,0
rehabilitációs	81	42,6	109	57,4	190	100,0
Összesen	257	28,8	634	71,2	891	100,0

Láthatjuk a táblázat adataiból, hogy az összes munkatárs alig több mint egynegyede (28,8%) férfi, s közel háromnegyede (71,2%) nő. Ehhez közelítő arányokat tapasztalunk az átmeneti és az ápolást, gondozást nyújtó intézmények munkatársai körében is. Viszont a nappali ellátást nyújtó és a rehabilitációs intézményekben dolgozók között nagyobb arányban (34,7% és 42,6%) találkozhatunk férfi munkatársakkal a többi intézménytípushoz képest.

A 3. táblázat az intézményekben dolgozó *munkatársak életkor szerinti megoszlását* mutatja. (Ebben az esetben 4 fő életkorát válasz hiányában nem ismerjük.)

3. sz. táblázat

Az intézményekben dolgozó munkatársak életkor szerinti megoszlása intézménytípusonként

A munkatárs életkora		Az intézmény típusa				Összesen
		nappali ellátást nyújtó	átmeneti elhelyezést nyújtó	ápolást, gondozást nyújtó	rehabilitációs	
18 – 24 éves	fő	9	-	18	7	34
	%	7,5	-	3,3	3,7	3,8
25 – 29 éves	fő	21	4	59	18	102
	%	17,5	10,0	11,0	9,5	11,5
30 – 39 éves	fő	40	9	150	50	249
	%	33,3	22,5	27,9	26,5	28,1
40 – 49 éves	fő	18	13	163	61	255
	%	15,0	32,5	30,3	32,3	28,7
50 – 59 éves	fő	27	10	140	41	218
	%	22,5	25,0	26,0	21,7	24,6
60 – 69 éves	fő	3	4	8	9	24
	%	2,5	10,0	1,5	4,8	2,7
70 éves és fölött	fő	2	-	-	3	5
	%	1,7	-	-	1,6	0,6
Összesen	fő	120	40	538	189	887
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Az intézményekben dolgozó munkatársak életkorát tekintve minden intézménytípus munkatársai körében a legfiatalabbak (a 18-24 évesek, akik jellemzően még tanulnak) és a legidősebbek (a 60 évesek és annál idősebbek, akik már jellemzően kifelé mozognak a munkaerőpiacról) vannak a legalacsonyabb számban és arányban.

Láthatjuk továbbá, hogy a nappali ellátást nyújtó intézmények munkatársai között a 30-39 évesek vannak legnagyobb arányban (33,3%), míg a másik három intézménytípusban dolgozók között a 40-49 éves korosztályhoz tartozók, szintén egyharmad körüli arányban. A nappali ellátást nyújtó intézményekben dolgozók között találjuk továbbá legnagyobb arányban a fiatalabb munkatársakat, az itt dolgozók egynegyede (25,0%) 29 éves vagy annál fiatalabb.

A 4. táblázat segítségével azt tekintjük át, hogyan alakul a különböző típusú intézményekben az ellátást igénybe vevőkkel közvetlenül foglalkozó *szociális szakmai munkatársak és a nem szakmai munkatársak* aránya. (Ebben az esetben nem szakmai munkatársnak tekintünk mindenkit, aki nem közvetlenül az ellátást igénybe vevőkkel foglalkozik, hanem a szociális szakmai munkatársak munkáját, illetve az intézmény működését segíti valamilyen módon.)

4. sz. táblázat

A szociális szakmai és nem szakmai munkatársak száma és aránya intézménytípusonként

Az intézmény típusa	Szociális szakmai munkatársak		Nem szakmai munkatársak		Összesen	
	száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)	száma (fő)	aránya (%)
nappali ellátást nyújtó	107	88,4	14	11,6	121	100,0
átmeneti elhelyezést nyújtó	33	82,5	7	17,5	40	100,0
ápolást, gondozást nyújtó	361	66,9	179	33,1	540	100,0
rehabilitációs	143	75,3	47	24,7	190	100,0
Összesen	644	72,3	247	27,7	891	100,0

Láthatjuk a 4. táblázatban, hogy összességében az intézményben dolgozók közel háromnegyede (72,3%) szociális szakmai munkatárs, és valamivel több mint egynegyede (27,7%) nem szakmai munkatárs. Kitérünk továbbá, hogy ezek az arányok intézménytípusonként eltérőek. Az ápolást, gondozást nyújtó intézményekben a legmagasabb a nem szakmai munkatársak aránya (33,1%), ezt követi a rehabilitációs intézményekben dolgozó (24,7%), majd az átmeneti otthonokban dolgozó (17,5%) nem szakmai munkatársak aránya. A nappali ellátást nyújtó intézményekben vannak jelen legkisebb arányban (11,6%) a szociális szakmai munkatársak tevékenységét segítő kollegák.

Az ellátást igénybe vevőkkel közvetlenül nem foglalkozó, nem szakmai munkatársak (összesen 247 fő) nemek szerinti megoszlását illetően is hasonló arányokat tapasztaltunk, mint az összes munkatárs vizsgálatánál. Tehát, alig több mint egyötödük (21,5%) férfi, 78,5%-uk nő. Életkorukat tekintve legnagyobb arányban a 40-49 éves (36,0%) és az 50-59 éves (36,0%) korosztályhoz tartoznak. Legtöbbjük (87,0%-uk) heti 40 órában dolgozik, segíti a szociális szakmai munkatársak tevékenységét.

Az ellátást igénybe vevőkkel közvetlenül foglalkozó szociális szakmai munkatársak (összesen 644 fő) körében 10,0%-kal magasabb, 31,7% a férfi munkatársak aránya, mint a nem szakmai munkatársak közt. A korcsoportokat tekintve a szakmai munkatársak körén belül legnagyobb a 30-39 évesek aránya (32,1%). A szociális szakmai munkatársak esetében is a heti 40 órás munkaidő a legjellemzőbb (82,5%).

Tanulmányunk további részében kizárólag a szociális szakmai munkatársakkal kapcsolatos információkat elemezzük.

Az alábbiakban azt tekintjük át, hogy mennyiben teljesülnek a *szociális szakmai munkatársak képzettségére* vonatkozó jogszabályi előírások, azaz, milyen arányt képeznek a szakirányú szakképzettséggel rendelkező munkatársak. Itt két dolgot szükséges megjegyeznünk. Egyrészt azt, hogy a különböző intézménytípusok esetében természetesen az adott intézménytípusra vonatkozó jogszabályi előírásokat vettük figyelembe. Másrészt azt, hogy abban az esetben, ha egy adott szakmai munkatárs több képzettséggel is rendelkezik, a jogszabályi előírásoknak leginkább megfelelő képzettségét jelenítettük meg a vonatkozó elemzésekben, illetve táblázatokban.

Az 5. táblázatban *intézménytípusonkénti* bontásban láthatjuk a szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelését. Ez esetben a 644 fő szociális szakmai munkatárs közül 606 főről van adatunk.

5. sz. táblázat
A szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelése
intézménytípusonként

Az intézmény típusa	A munkatárs képzettségének jogszabályi megfelelése								Összesen	
	egy szakirányú szakképzettség		két szakirányú szakképzettség		szakirányú szakképzettség hiányában el-fogadható képzettség		a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettség			
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
nappali ellátást nyújtó	66	74,2	1	1,1	3	3,4	19	21,3	89	100,0
átmeneti elhelyezést nyújtó	24	72,7	3	9,1	-	-	6	18,2	33	100,0
ápolást, gondozást nyújtó	268	77,7	6	1,7	18	5,2	53	15,4	345	100,0
rehabilitációs	93	66,9	1	0,7	3	2,2	42	30,2	139	100,0
Összesen	451	74.4	11	1,8	24	4,0	120	19,8	606	100,0

Láthatjuk a táblázat adataiból, hogy összességében a különböző intézménytípusokban dolgozó szociális szakmai munkatársak több mint háromnegyede (76,2%) rendelkezik a munkaköre betöltéséhez szükséges szakirányú szakképzettséggel. Az ápolást, gondozást nyújtó intézményekben dolgozók között vannak legmagasabb arányban az egy szakirányú szakképzettséggel rendelkezők (77,7%), és az átmeneti otthonokban dolgozók körében azok, akik két szakirányú szakképzettséggel is rendelkeznek (9,1%).

A szakirányú szakképzettség hiányában elfogadható képzettséggel rendelkező munkatársak aránya 4,0%.

Láthatjuk továbbá, hogy a vizsgált intézményekben dolgozó szociális szakmai munkatársak egyötöde (19,8%) nem rendelkezik olyan képzettséggel, mely a jogszabályban meghatározottak szerint megfelelő lenne munkaköre betöltéséhez. Tehát ők (120 fő) szakirányú szakképzettség hiányában elfogadható képzettséggel sem rendelkeznek. Arányuk az átlagosnál magasabb a rehabilitációs intézmények körében – ahol a kollégák közel egyharmada (30,2%) a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettséggel látja el feladatait –, valamint a nappali ellátást nyújtó intézmények szakmai munkatársai közt (21,3%).

A 6. táblázat a szolgáltatás megszervezésének formája szerinti csoportosításban tartalmazza a szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelésére vonatkozó adatokat.

6. sz. táblázat
A szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelése a szolgáltatás megszervezésének formája szerint

A szolgáltatás megszervezésének formája	A munkatárs képzettségének jogszabályi megfelelése								Összesen	
	egy szakirányú szakképzettség		két szakirányú szakképzettség		szakirányú szakképzettség hiányában elfogadható képzettség		a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettség			
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
tiszta profilú intézmény	220	73,3	4	1,3	9	3,0	67	22,3	300	100,0
vegyes profilú intézmény	189	78,4	7	2,9	10	4,1	35	14,5	241	100,0
integrált intézmény	42	64,6	-	-	5	7,7	18	27,7	65	100,0
Összesen	451	74,4	11	1,8	24	4,0	120	19,8	606	100,0

Látható, hogy legmagasabb arányban a vegyes profilú intézmények munkatársai között találkozhatunk egy (78,4%), illetve két (2,9%) szakirányú szakképzettséggel rendelkező kollégákkal. A jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettséggel rendelkezők (27,7%) és a szakirányú szakképzettség hiányában elfogadható képzettséggel rendelkezők (7,7%) is az integrált intézmények dolgozói körében vannak a legnagyobb arányban.

A szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelését a *beosztásuk alapján* is vizsgáltuk, melyet az alábbiakban intézménytípusonként külön-külön mutatunk be a könnyebb áttekinthetőség érdekében. Itt meg kell jegyeznünk, hogy a kérdőívek kitöltői – mind a négy intézménytípus esetében – feltüntettek olyan beosztásokat, munkaköröket is, melyek az adott intézménytípusra vonatkozóan a jogszabályban nem szerepelnek. Ennek oka

feltehetően az, hogy a 644 fő szociális szakmai munkatárs több mint fele (51,8%) vegyes profilú, illetve integrált intézményekben dolgozik.

Elsőként a *nappali ellátást nyújtó intézményekben* dolgozó szociális szakmai munkatársak (összesen 107 fő) képzettségének jogszabályi megfelelését tekintjük át a beosztás alapján csoportosítva.

A 7. táblázatban kizárólag azoknak a munkatársaknak az adatai szerepelnek, akik olyan beosztásban dolgoznak, mely a vonatkozó jogszabályban is szerepel.

7. sz. táblázat
A nappali ellátást nyújtó intézményekben dolgozó szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelése a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	A munkatárs képzettségének jogszabályi megfelelése								Összesen	
	egy szakirányú szakképzettség		két szakirányú szakképzettség		szakirányú szakképzettség hiányában el-fogadható képzettség		a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettség			
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
intézményvezető, intézményvezető-helyettes	7	77,8	-	-	-	-	2	22,2	9	100,0
terápiás munkatárs	14	77,8	1	5,6	1	5,6	2	11,1	18	100,0
szociális gondozó	10	100,0	-	-	-	-	-	-	10	100,0
Összesen	31	83,8	1	2,7	1	2,7	4	10,8	37	100,0

A nappali ellátást nyújtó intézményekben dolgozó szociális szakmai munkatársak 34,6%-a (37 fő) tölt be olyan munkakört, amely a vonatkozó jogszabályban is szerepel. A szociális gondozók mindegyike rendelkezik szakirányú szakképzettséggel, de az intézményvezetők, intézményvezető-helyettesek és terápiás munkatársak több mint háromnegyede is. A nappali ellátást nyújtó intézmények vezetői, illetve vezetőhelyettesei között 2 főt találunk, akik a jogszabályban előírtaknak nem megfelelő képzettséggel látják el feladataikat.

Természetesen a 7. táblázatban feltüntetett 37 fő mellett egyéb szakmai munkatársak is dolgoznak, akik szintén közvetlenül az ellátást igénybevevőkkel foglalkoznak, őket (számukat és arányukat) a 8. táblázatban tüntetjük fel beosztásuk szerint. Tesszük ezt azért, mert mindannyian olyan beosztásban dolgoznak a nappali ellátást nyújtó intézményekben, melyek a jogszabályban nem szerepelnek.

8. sz. táblázat
A nappali ellátást nyújtó intézményekben dolgozó egyéb szociális szakmai munkatársak száma és aránya a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	Az adott beosztásban dolgozó munkatársak	
	fő	%
szociális segítő	15	22,1
orvos	2	2,9
szociális, mentálhigiénés munkatárs	3	4,4
szakmai vezető	5	7,4
tanácsadó	12	17,6
pszichológus	4	5,9
szupervízor	1	1,5
pszichiáter	4	5,9
addiktológiai konzultáns	2	2,9
jogász	3	4,4
kriminálpedagógus	1	1,5
utcai szociális munkás	1	1,5
szociális asszisztens	4	5,9
lelkész	1	1,5
oktató	2	2,9
fejlesztő- vagy gyógypedagógus	1	1,5
munkavezető	3	4,4
egyéb	4	5,9
Összesen	68	100,0

Látható a 8. táblázatban, hogy 68 fő munkatársról van még adatunk, akik között legnagyobb arányban a szociális segítőket (22,1%) és a tanácsadókat (17,6%) találjuk.

A nappali ellátást nyújtó intézmények esetében tehát összesen 105 fő szakmai munkatársról van adatunk. A hiányzó 2 főről tudjuk, hogy beosztásukat tekintve intézményvezetők, de nem adták meg a képzettségükre vonatkozó információkat.

Ezek után az *átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben* dolgozó szakmai munkatársak (összesen 33 fő) képzettségének jogszabályi megfelelését tekintjük át beosztás szerint csoportosítva. A 9. táblázatban ebben az esetben is kizárólag azokat a szakmai munkatársakat tüntettük fel, akik olyan munkakört töltenek be, mely a vonatkozó jogszabályban is szerepel.

9. sz. táblázat
Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben dolgozó szociális szakmai munkatársak képzettségének jogszabályi megfelelése a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	A munkatárs képzettségének jogszabályi megfelelése								Összesen	
	egy szakirányú szakképzettség		két szakirányú szakképzettség		szakirányú szakképzettség hiányában el-fogadható képzettség		a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettség			
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
intézményvezető, intézményvezető-helyettes	2	40,0	1	20,0	-	-	2	40,0	5	100,0
ápoló, gondozó	14	87,4	1	6,3	-	-	1	6,3	16	100,0
orvos	1	100,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0
vezető ápoló	1	50,0	-	-	-	-	1	50,0	2	100,0
szociális, mentálhigiénés munkatárs	3	75,0	-	-	-	-	1	25,0	4	100,0
munkavezető	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	100,0
Összesen	21	72,4	2	6,9	-	-	6	20,7	29	100,0

Láthatjuk a 9. táblázat adataiból, hogy az összes átmeneti otthonban dolgozó szakmai munkatársak közül 87,9% (29 fő) tölt be olyan beosztást, mely a vonatkozó jogszabályban is szerepel. A kollegák – a vezető ápoló és a munkavezető beosztást betöltők kivételével – jellemzően igen nagy arányban rendelkeznek szakirányú szakképzettséggel.

Ebben az esetben is feltüntetjük azokat a munkatársakat, akik a jogszabályban nem szereplő munkakörökben dolgoznak, de közvetlenül az ellátást igénybe vevőkkel foglalkozó szakmai munkatársak (lásd 10. táblázat).

10. sz. táblázat
Az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményekben dolgozó egyéb szociális szakmai munkatársak száma és aránya a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	Az adott beosztásban dolgozó munkatársak	
	fő	%
terápiás munkatárs	1	25,0
pszichiáter	1	25,0
lelkész	1	25,0
fejlesztő- vagy gyógypedagógus	1	25,0
Összesen	4	100,0

Tehát az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények munkatársainak mindegyikéről van adatunk a beosztásukra és képzettségükre vonatkozóan.

Az alábbiakban az *ápolást, gondozást nyújtó intézményekben* dolgozó szakmai munkatársak (összesen 361 fő) képzettségének jogszabályi megfelelését tekintjük át beosztás szerint csoportosítva. A 11. táblázat ebben az esetben is kizárólag azoknak a szakmai munkatársaknak az adatait tartalmazza, akik olyan munkakört töltenek be, mely a vonatkozó jogszabályban is szerepel.

11. sz. táblázat
Az ápolást, gondozást nyújtó intézményekben dolgozó szociális szakmai munkatársak
képzettségének jogszabályi megfelelése a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	A munkatárs képzettségének jogszabályi megfelelése								Összesen	
	egy szakirányú szakképzettség		két szakirányú szakképzettség		szakirányú szakképzettség hiányában el-fogadható képzettség		a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettség			
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
intézményvezető, intézményvezető-helyettes	8	66,7	2	16,7	2	16,7	-	-	12	100,0
részlegvezető	1	25,0	1	25,0	-	-	2	50,0	4	100,0
ápoló, gondozó	209	83,9	1	0,4	-	-	39	15,7	249	100,0
orvos	3	100,0	-	-	-	-	-	-	3	100,0
vezető ápoló	3	42,9	1	14,3	1	14,3	2	28,6	7	100,0
osztályvezető ápoló	8	40,0	1	5,0	8	40,0	3	15,0	20	100,0
szociális, mentálhigiénés csoportvezető	2	50,0	-	-	2	50,0	-	-	4	100,0
szociális, mentálhigiénés munkatárs	11	64,7	-	-	1	5,9	5	29,4	17	100,0
foglalkoztatásszervező	9	100,0	-	-	-	-	-	-	9	100,0
munkavezető	7	70,0	-	-	3	30,0	-	-	10	100,0
Összesen	261	77,9	6	1,8	17	5,1	51	15,2	335	100,0

A táblázat adatai szerint az ápolást, gondozást nyújtó intézményekben dolgozó orvosok és foglalkoztatásszervezők mindegyike rendelkezik szakirányú szakképzettséggel. Ugyanakkor magas a szakirányú szakképzettséggel rendelkezők aránya az intézményvezetők, illetve intézményvezető-helyettesek (83,4%), valamint az ápoló, gondozók körében (84,3%) is.

A 11. táblázathoz kapcsolódóan összesen 16 fő (1 fő intézményvezető, 13 fő ápoló, gondozó, 1 fő szociális, mentálhigiénés munkatárs, 1 fő munkavezető) képzettségéről válasz hiányában nincsenek adataink.

Ez esetben is feltüntetjük azokat a munkatársakat, akik a jogszabályban nem szereplő munkakörökben dolgoznak, de közvetlenül az ellátást igénybe vevőkkel foglalkozó szakmai munkatársak (lásd 12. táblázat).

12. sz. táblázat
Az ápolást, gondozást nyújtó intézményekben dolgozó egyéb szociális szakmai
munkatársak száma és aránya a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	Az adott beosztásban dolgozó munkatársak	
	fő	%
szakmai vezető	1	10,0
pszichiáter	4	40,0
addiktológiai konzultáns	1	10,0
módszertani munkatárs	2	20,0
szociális asszisztens	2	20,0
Összesen	10	100,0

Végezetül a *rehabilitációs intézményekben* dolgozó szakmai munkatársak (összesen 143 fő) képzettségének jogszabályi megfelelését tekintjük át beosztás szerint csoportosítva. A 13. táblázat ebben az esetben is kizárólag azokra a szakmai munkatársakra vonatkozó adatokat tartalmazza, akik olyan munkakört töltenek be, mely az ehhez kapcsolódó jogszabályban is szerepel.

13. sz. táblázat
A rehabilitációs intézményekben dolgozó szociális szakmai munkatársak képzettségének
jogszabályi megfelelése a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	A munkatárs képzettségének jogszabályi megfelelése								Összesen	
	egy szakirányú szakképzettség		két szakirányú szakképzettség		szakirányú szakképzettség hiányában el-fogadható képzettség		a jogszabály által előírtaknak nem megfelelő képzettség			
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
intézményvezető, intézményvezető-helyettes	9	100,0	-	-	-	-	-	-	9	100,0
részlegvezető	2	50,0	-	-	-	-	2	50,0	4	100,0
ápoló, gondozó	21	61,8	-	-	-	-	13	38,2	34	100,0
orvos	9	100,0	-	-	-	-	-	-	9	100,0
vezető ápoló	-	-	-	-	-	-	2	100,0	2	100,0
osztályvezető ápoló	2	100,0	-	-	-	-	-	-	2	100,0
szociális, mentálhigiénés csoportvezető	1	100,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0
szociális, mentálhigiénés munkatárs	19	79,2	-	-	2	8,3	3	12,5	24	100,0
foglalkoztatásszervező	2	18,2	1	9,1	1	9,1	7	63,6	11	100,0
munkavezető	3	100,0	-	-	-	-	-	-	3	100,0
Összesen	68	68,7	1	1,0	3	3,0	27	27,3	99	100,0

Láthatjuk a 13. táblázat adataiból, hogy a rehabilitációs intézményekben dolgozók 69,2%-a (99 fő) tölt be olyan munkakört, mely a jogszabályban is szerepel. Közülük az intézményvezetők, illetve intézményvezető-helyettesek, az orvosok, az osztályvezető ápolók,

munkavezetők és a szociális, mentálhigiénés csoportvezetők mindannyian rendelkeznek szakirányú szakképzettséggel. A jogszabályban előírtaknak nem megfelelő képzettséggel látja el feladatait a részlegvezetők 50,0%-a, az ápoló, gondozók 38,2%-a, a vezető ápolók 100,0%-a, a szociális, mentálhigiénés munkatársak 12,5%-a, és a foglalkoztatás szervezők 63,6%-a.

A 13. táblázathoz kiegészítésképpen hozzátartozik, hogy 4 fő (1 fő intézményvezető, 2 fő ápoló, gondozó és 1 fő foglalkoztatásszervező) képzettségére vonatkozóan nem rendelkezünk információkkal.

A rehabilitációs intézmények esetében is feltüntetjük azokat a munkatársakat, akik a jogszabályban nem szereplő munkakörökben dolgoznak, de közvetlenül az ellátást igénybe vevőkkel foglalkozó szakmai munkatársak (lásd 14. táblázat).

14. sz. táblázat
A rehabilitációs intézményekben dolgozó egyéb szociális szakmai munkatársak száma és aránya a beosztás szerint

A beosztás megnevezése	Az adott beosztásban dolgozó munkatársak	
	fő	%
terápiás munkatárs	7	17,5
szociális segítő	1	2,5
tanácsadó	6	15,0
pszichológus	4	10,0
pszichiáter	7	17,5
addiktológiai konzultáns	2	5,0
lelkész	3	7,5
szupervízor	2	5,0
jogász	1	2,5
szociális asszisztens	2	5,0
terapeuta	3	7,5
fejlesztő- vagy gyógypedagógus	1	2,5
egyéb	1	2,5
Összesen	40	100,0

Az adatok szerint egnagyobb arányban (17,5%) terápiás munkatársakat és pszichiátereket, tanácsadókat (15,0%) és pszichológusokat (10,0%) alkalmaznak a jogszabályban szereplő beosztásban dolgozó munkatársak mellett az intézmények.